

Register mimovládnych neziskových organizácií

stručný analytický komentár a návrhy úprav funkcionalít registra

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 549 zo 7. septembra 2022 bola schválená Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2022 – 2030. Úloha C.29. predmetného uznesenia ukladá splnomocnencovi vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti v spolupráci s ministrom vnútra Slovenskej republiky a partnermi z občianskej spoločnosti v termíne (do 31. októbra 2024)¹ navrhnúť úpravu funkcionalít Registra mimovládnych neziskových organizácií.

Register mimovládnych neziskových organizácií² (ďalej len „Register MNO“) vznikol na základe zákona 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov,³ ktorý umožnil zlúčenie, aktualizovanie, a doplnenie viacerých čiastkových registrov vedených na Ministerstve vnútra, konkrétne išlo o:

- register občianskych združení,
- register nadácií,
- register neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby,
- register neinvestičných fondov,
- evidenciu odborových organizácií a organizácií zamestnávateľov,
- evidenciu organizácií s medzinárodným prvkom.

V zmysle dôvodovej správy⁴ je primárnym účelom Registra MNO poskytnúť spoľahlivý, aktuálny a jednotný zdrojový register o mimovládnych neziskových organizáciách (ďalej len MNO), ktorých registrácia sa vykonáva v rezorte Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Register MNO má teda predstavovať logicky jednotný a dátovo konzistentný zdroj údajov o všetkých:

- nadáciách,
- neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby,
- neinvestičných fondoch,
- občianskych združeníach, odborových organizáciách a organizáciách zamestnávateľov,
- organizácie s medzinárodným prvkom.

Vo všeobecnosti má register slúžiť ako nástroj pre zefektívnenie štátnej správy v prepojení na spoluprácu s mimovládny sektorom (napr. pri overovaní legitimacy mimovládnej organizácie pri spolupráci na poskytovaní služieb vo verejnom záujme) tak aj ako nástroj pre zvyšovanie transparentnosti a dôveryhodnosti organizácií občianskeho sektora smerom k verejnosti.⁵

Jednoznačne pozitívna zmena, ktorú Register MNO priniesol je istá miera harmonizácie a doplnenie dostupných údajov o MNO. Na rozdiel od väčšinou existujúcich štátnych evidencií obsahuje Register MNO aj kópie stanov a iných ustanovujúcich dokumentov MNO a oproti

¹ <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/27581/1>

² <https://ives.minv.sk/rmno/>

³ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/346/20210101>

⁴ <https://www.slov-lex.sk/elegislativa/legislativne-procesy/SK/LP/2018/4/sprievodne-dokumenty?stadiumUuid=54edf4e4-2763-4e57-b256-b7d96e8bb4f6>

⁵ Tamže.

predchádzajúcim čiastkovým registrom MNO obsahuje aj údaje o štatutárnych zástupcoch jednotlivých organizácií. Štruktúra údajov o viacerých právnych formách je v registri uvádzaná relatívne jednotne čo vo výsledku skvalitňuje prácu používateľa registra.

Popri pozitívnych zmenách disponuje Register MNO aj viacerými nedostatkami, a to aj v porovnaní s predchádzajúcimi čiastkovými registrami. Napr. každý z pôvodných registrov poskytoval vlastný systém štítkov pre triedenie obsahu, ktoré umožňovali kvalitnejšie vyhľadávanie a triedenie obsahovo špecifických MNO. Tieto systémy štítkov sú stále prítomné aj v novom registri, avšak nie sú nijakým spôsobom harmonizované, a dajú sa aplikovať iba pri predchádzajúcom zvolení zodpovedajúcej právnej formy MNO. Stanovy jednotlivých organizácií nie sú zverejňované v strojovo čitateľných formátoch. Vyhľadávanie je obmedzené na prvých 500 záznamov zodpovedajúcich dopytu používateľa. Prevedenie registra síce zodpovedá jednotnému dizajnu manuálu elektronických služieb štátnej správy, avšak konečné prevedenie nie je dostatočne užívateľsky prívetivé. V tomto momente Register nedisponuje takmer žiadnymi elektronickými službami a nie je adekvátne prepojený s ostatnými registratúrami.⁶

Najzávažnejším nedostatkom Registra MNO je však skutočnosť, že cieľ aktualizovať a doplniť údaje jednotlivých organizácií sa do dnešných dní nepodarilo realizovať, čo do značnej miery znižuje použiteľnosť registra na zamýšľané účely. V praxi ide o často neaktuálne alebo chýbajúce informácie o štatutárnych zástupcoch organizácií, ktoré aj napriek opakovanej výzve Ministerstva vnútra SR mnohé MNO nedodali. Z prostredia MNO sa prostredníctvom komunikácie výkonného výboru Komory MNO pri Rade vlády pre MNO ozývajú podnety o zmienených nedostatkoch a vzniká verejný dopyt po úprave funkcionalít Registra tak aby bolo možné docieľiť vízie zákona o registri - priniesť väčšiu transparentnosť mimovládneho sektora a pozitívne stimulovať spoluprácu štátu a MNO.

Bez ohľadu na výzvy, ktoré Register MNO prináša, je kvalitná evidencia, správa a distribúcia informácií kľúčovým prvkom akejkoľvek vízie budúcej spolupráce a nastavovania vzťahov medzi štátnou správou a MNO. Na túto skutočnosť, ako inak, reaguje aj aktuálna Koncepcia rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2022 – 2030,⁷ ktorej tematická oblasť 4: Systematický zber údajov o občianskej spoločnosti vytvára priestor na nové zásahy do Registra MNO.

Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti (ďalej len „ÚSV ROS“) preto v spolupráci s niektorými partnermi z občianskej spoločnosti a odborom analýz a prognóz Inštitútu správnych a bezpečnostných analýz Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vypracoval zoznam podnetov a návrhov zmien v Registri MNO (dokument, ktorý je v pracovnej verzii a bude dopĺňaný o zistenia z aplikačnej praxe):

⁶ Na túto skutočnosť naráža a zároveň poskytuje riešenia Investičný plán: Reforma 1: Budovanie eGovernment riešení prioritných životných situácií (2024:23). Dostupné online na: https://mirri.gov.sk/wp-content/uploads/2024/03/Investicny-plan-prioritne-zivotne-situacie_FINAL.pdf

⁷https://www.minv.sk/swift_data/source/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/rozvoj_obcianskej_spolocnosti/2022/kros_2022_2030/KROS%202022-2030.pdf

Autor podnetu	Podnet	Odôvodnenie/poznámka predkladateľa
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Zmeniť text zákona 346/2018 Z. z o Registri MNO tak, aby bolo vloženie stanov a štatutára do registra povinné pre všetky organizácie v registri	V mnohých prípadoch chýba štatutár. V rámci zákona by sa doplnilo po zhode, ktoré sú povinné údaje. Možno celý §3 by mal znieť Povinne a iné zapisované údaje.
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Pridať triedenie, ktoré umožní vyhľadávanie patientských organizácií	Pre patientske organizácie je potrebné do registra doplniť ako sa identifikujú. Súčasťou Európskej liekovej agentúry a tiež návrhu Nariadenia EU je definícia: “Patientska organizácia je nezisková organizácia, ktorá sa zameriava na pacienta a v ktorej pacienti a opatrovatelia respektíve ich zákonný zástupcovia, ak pacienti nie sú schopní zastupovať sami seba, tvoria väčšinu členov v riadiacich orgánoch.” Množstvo neziskových organizácií je založených a riadených lekármi a v registri sa identifikujú ako patientske, čo nám sťažuje filtrovanie a zároveň od nich nevieme dostať žiadne vstupy, ktoré majú charakter patientske.
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Umožniť zobrazovanie viac ako 500 záznamov zodpovedajúcich dopytu.	Cieľom podnetu je možnosť získať spoľahlivé informácie o počte registrovaných subjektov na Slovensku alebo v určitej lokalite. V súčasnosti nie je možné z registra získať spoľahlivé informácie o počte registrovaných subjektov podľa jednotlivých právnych foriem. Napríklad pri vyhľadávaní nadácií na Slovensku nájde prvých 500 aktívnych záznamov, pritom sú medzi nimi aj organizácie v likvidácii, ale ďalšie záznamy už nie je možné zobrazit'. Základnú otázku, koľko je teda aktuálne registrovaných nadácií na Slovensku a napríklad ich zoznam nie je možné z registra generovať.
Komora MNO pri Rade vlády SR	Nastaviť ciele činnosti ako kombinovateľné	Umožní efektívnejšie vyhľadávanie prostredníctvom kombinácie rôznych

pre MNO	štítky.	štítky.
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Zverejňovať záznamy aj vo formáte open data	Cieľom podnetu je zefektívnenie registra tak aby register mohol slúžiť aj na účely analýz a štatistických prehľadov, ako aj na verejnú komunikáciu o určitých typoch organizácií.
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Vložiť open API	Umožní efektívne spracovanie informácií aj tretím stranám
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Možnosť exportu údajov a zostáv v CSV / XLS a pod.	Cieľom podnetu je zefektívnenie registra tak aby register mohol slúžiť aj na účely analýz a štatistických prehľadov.
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Vložiť informáciu o poslednej aktualizácii záznamu o MNO	
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO, ÚSV ROS, ISBA MV SR	Prepojiť Register MNO s ostatnými registrami a portálmi: <ul style="list-style-type: none">- Centrálnym registrom zmlúv,- registrami Finančného riaditeľstva SR,- registrami Úradu pre verejné obstarávanie SR,- registrami Najvyššieho kontrolného úradu SR,- Obchodným registrom SR,- Živnostenským registrom,- Registrom partnerov verejného sektora,- Registrom právnických osôb,- Registrom účtovných závierok,- Katastrom nehnuteľností SR,- Centrálnym registrom projektov,	Register MNO by mal fungovať ako základná databáza oficiálnych informácií, ideálne prepojená s inými štátnymi a verejnými databázami.

	<ul style="list-style-type: none">- Registrom výskumných projektov CVTI SR,- registrami Notárskej komory SR,- portálom EŠIF,- portálom ISPO,- portálom APVV,- portálom grantov EHP a Nórska.	
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Pridať informácie o klasifikácii MNO podľa "International Classification of Nonprofit and Third Sector Organizations" (ICNP/TSO) klasifikácie	Ide o plnenie úlohy 4.1.2. Akčného plánu Koncepcie rozvoja občianskej spoločnosti na Slovensku na roky 2022 – 2026 v znení: „Aktualizovať a doplniť ďalšie oblasti všeobecne prospešného účelu organizácií do registra mimovládnych neziskových organizácií tak, aby register v súlade so špecifikami sektora na Slovensku a s medzinárodnou klasifikáciou mimovládnych neziskových organizácií ICNP/TSO (International Classification of Nonprofit and Third Sector Organizations)“ a úlohy 4.1.3. v znení: „Pre potreby satelitného účtu a pravidelného zberu údajov o mimovládnych neziskových organizáciách harmonizovať oblasti všeobecne prospešného účelu v registri mimovládnych neziskových organizácií s medzinárodnou klasifikáciou mimovládnych neziskových organizácií ICNP/TSO (International Classification of Nonprofit and Third Sector Organizations) pri zohľadnení špecifik mimovládnych neziskových organizácií na Slovensku.“
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Umožniť nahratie výročných správ a iných dokumentov organizácií MNO	Cieľom podnetu je zvyšovanie transparentnosti MNO a debyrokratizácia MNO.

Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Pridať informáciu o tom ako bude správca registra postupovať voči organizáciám, ktoré neposkytnú všetky povinné údaje (napr. meno štatutára)	
Komora MNO pri Rade vlády SR pre MNO	Doriešiť SEO web stránky registra	Register je problematické nájsť prostredníctvom štandardných vyhľadávacích nástrojov, SEO je z pohľadu dohľadateľnosti registra kľúčové.
ISBA MV SR	Pridať vyhľadávací modul pomocou kľúčových slov	Základná funkcionality pre orientáciu a vyhľadávanie údajov v registri
ISBA MV SR	Pridať elektronické služby pre: <ul style="list-style-type: none">- zmenu štatutára- zmenu stanov- zmenu sídla	Podpora elektronickej komunikácie so štátom bez nutnosti návštevy štátnych úradov.
ISBA MV SR	Pridať možnosť sledovania audit logu	Audit log umožňuje kontrolu prístupov k otvoreným údajom
ISBA MV SR	Integrovať Register MNO s elektronickou schránkou podľa zákona 305/2013 Z. z	Podpora elektronickej komunikácie so štátom bez nutnosti návštevy štátnych úradov – základný predpoklad fungovania služieb
ISBA MV SR	Vytvoriť viacero používateľských rozhraní: <ul style="list-style-type: none">- verejné rozhranie pre neregistrovaných užívateľov (občanov)- neverejné rozhranie pre správcu (Sekciu verejnej správy)- neverejné rozhranie pre klienta (registrovanú MNO)- špecifické rozhranie pre komunikáciu správcu a klienta za účelom elektronickej	V závislosti od rozsahu kontrolovaných údajov o MNO je potrebné tieto údaje triediť podľa účelu využitia

	komunikácie, kontrolnej činnosti, aktualizácie dát a pod.	
ISBA MV SR	Pridať možnosť registrácie pre používateľov elektronických služieb registra prostredníctvom emailu, mobilného zariadenia a pod.	Podpora elektronickej komunikácie so štátom bez nutnosti návštevy štátnych úradov – jednoznačná identifikácie používateľa, relevantné hlavne pre špecifické a neverejné rozhranie
ISBA MV SR	V navrhnutom správcomskom rozhraní pridať možnosť automatizovanej kontroly MNO prostredníctvom umelej inteligencie	Aplikácia moderných metód spracovania dát, proklientsky prístup v prípade využitia v neverejnom a špecifickom rozhraní
ISBA MV SR	V užívateľskom rozhraní pridať funkciu chatbot pre lepšie zorientovanie nových užívateľov služieb	Aplikácia moderných metód spracovania dát, proklientsky prístup v prípade využitia v neverejnom a špecifickom rozhraní – prepojené s využitím AI
ISBA MV SR	Umožniť užívanie Registra MNO ako cloudového úložiska dokumentov MNO	Využitie cloudových služieb znižuje nároky na hardware používateľa a toto riešenie zároveň umožňuje jednoduchšiu integráciu iných registrov prípadne služieb v rámci cloudu.
ÚSV ROS	Pridať špecifický štítok pre organizácie v likvidácii, a umožniť ignorovanie týchto organizácií pri vyhľadávaní	Cieľom je zefektívnenie vyhľadávania organizácií, ktoré nie sú v likvidácii.
ÚSV ROS	Nahrávať stanovy v strojovo čitateľnom formáte	Išlo by o zvýšenie úrovne formátu otvorených informácií v prostredí Registra MNO.
ÚSV ROS	Umožniť full-text vyhľadávanie v stanovách organizácií	Umožní efektívnejšie vyhľadávanie špecificky profilovaných a hraničných organizácií.
ÚSV ROS	Prelinkovať mená štatutárov v zázname o MNO s vyhľadávaním organizácií podľa štatutára	Cieľom podnetu je zefektívnenie zberu informácií o vzťahoch medzi jednotlivými MNO.
ÚSV ROS	Prepojiť mená štatutárnych zástupcov MNO v	Cieľom podnetu je zefektívnenie vyhľadávania a zberu informácií

	zázname o MNO s vyhľadávaním organizácií podľa mena štatutára	o vzťahoch medzi jednotlivými MNO.
ÚSV ROS	V registri pridať možnosť označenia organizácií s ohľadom na životné situácie občanov (napr. organizácie poskytujúce pomoc v tehotenstve, organizácie poskytujúce pomoc obetiam trestných činov, organizácie poskytujúce pomoc pri úmrtí)	Cieľom podnetu je zefektívnenie vyhľadávania organizácií, s ohľadom na špecifické životné situácie a problémy, s ktorými sa môže obyvateľstvo stretávať. V niektorých prípadoch ide aj o zefektívnenie štátnej správy (napr. v prípade organizácií, ktoré poskytujú ženám finančnú, materiálnu a psychologickú pomoc v tehotenstve s ohľadom na zákon 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov).